

Persepolis

Marjane Satrapi (2000)

Satrapis selvbiografiske tegneserieroman om hennes barndom og ungdom i Iran og Østerrike under og etter den iranske revolusjonen har både blitt feiret, beundret og sensurert.

Romanen følger ti år gamle Marj sin oppvekst i Irans hovedstad Teheran under fremveksten av den islamske republikken, familielivet og utfordringene under krigen mellom Irak og Iran, og hennes flukt som 14-åring til Wien uten foreldrene sine.

“Persepolis” er bannlyst i Iran, og selv om verket ble en bestselger i USA og andre land, har den flere ganger figurert på listen over bøker som oftest blir fjernet fra skolebibliotekene i USA. Motstanden mot boken har kommet fra både ytterste høyre og venstre fløy - først ble den beskyldt for å være pornografisk, deretter ble den kritisert for å vise tortur. Den ble både angrepet for å være islamvennlig og for å være islamofobisk. Selv sier Satrapi at hun er i godt selskap (med andre bannlyste forfattere som Mark Twain og Oscar Wilde), og at en forbudt bok som oftest er en god bok.

Sangen om den røde rubin

Agnar Mykle (1956)

Romanen om studenten Asks vei gjennom skam og erobringer ble politianmeldt på grunn av sine dristige seksualskildringer. En omfattende rettsprosess, Mykle-saken, førte til at boken ble konfiskert og forbudt i 1957. Mykle og hans forlegger ble frikjent, men det ble likevel fastslått i dommen at romanen var utuktig. Boken og satsen til den skulle beslaglegges hos forlaget og i alle bokhandlere i Norge.

En anke førte saken til Høyesterett, der forlag og forfatter ble frikjent 9. mai 1958.

Rettssaken er blitt stående som et bilde på et puritansk rettsvesen og samfunn. Mange har lest boken som en nøkkelroman med gjenkjennelige personer dårlig kamuflert. Forargelsen rundt romanen kan ha vært preget av dette, vel så mye som seksualskildringene.

Genderqueer - en selvbiografi

Maia Kobabe (2019)

Maia Kobabe skrev denne selvbiografiske tegneserieromanen for å hjelpe ungdom som strever med å finne ut av egen kjønnsidentitet og seksuell legning. Boken er nå en av USAs mest forbudte bøker ifølge American Library Association. Sammen med andre bøker med LHBT+-tematikk blir den hyppig kritisert av interessegrupper som "Moms for Liberty" og republikanske politikere. Samtidig kjemper andre foreldre, elever, lærere og bibliotekarer for å beholde bøkene i skolebibliotekene.

Fra juni 2021 til desember 2022 ble "Genderqueer" fjernet i 54 amerikanske skoledistrikt, og i dag er dette den boken som flest ganger har blitt forsøkt fjernet fra amerikanske skolebibliotek.

Boken har blitt nominert til flere litteraturpriser, og ble tildelt American Library Associations Alex Award, som gis til bøker som har vist seg å ha spesielt stor appell til ungdom mellom 12 og 18 år.

